

Verduurzamen van beleggingsportefeuilles

Ridzert van der Zee

7 maart 2022

Carbon Risk Scan

Oktober 2017

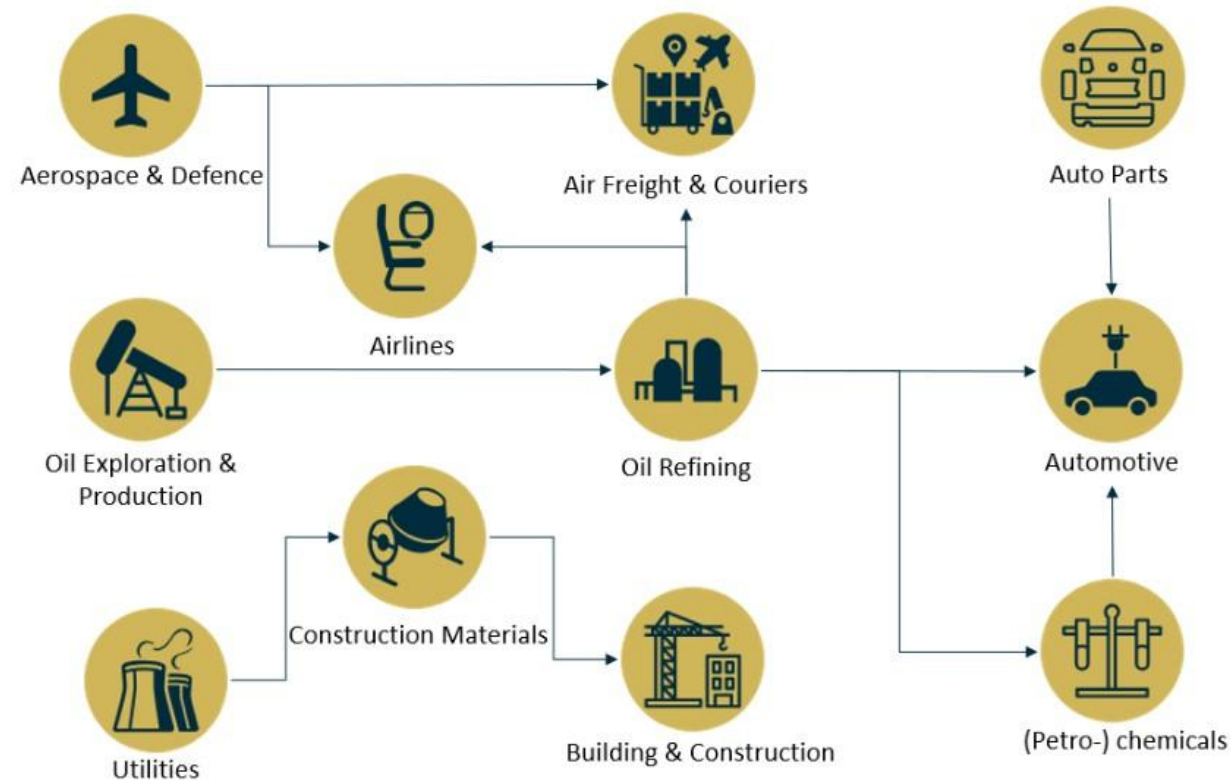
- Berekening van **expected loss** op een beleggingsportefeuille als gevolg van de (versnelde) energietransitie.
- Model per beleggingscategorie (o.a. bedrijfsleningen en aandelen) met mogelijkheid om in te zoomen op sector niveau en bedrijven binnen sectoren.
- Carbon risk drivers:
 - Oplopende CO₂ emissieprijs
 - Afschrijving voorraden en technologie
 - Beschikbaarheid van alternatieven

Take away: aanpasbaarheid van bedrijven bepalend voor mate van expected loss

Mira ABM van LINKS Analytics

2019 tot op heden

- Agent Based Model, waarin het effect van de actie en interactie van bedrijven/sectoren wordt bestudeerd.
- Bottom-up aanpak waarbij 63 industrieën worden beoordeeld op:
 - Huidige uitstoot van broeikasgassen
 - Huidige/verwachte regelgeving
 - Implicatie voor winstgevendheid van sectoren, afhankelijk van transitietempo, gegeven afschrijvingen (stranded assets), beschikbare commercieel haalbare technologische alternatieven en ketenafhankelijkheid

linksanalytics

Klimatrisico's

DNB waarschuwt financiële sector: wacht niet langer met meewegen klimatrisico's. Klimatrisico's Nederlandse banken, pensioenfondsen en verzekeraars zijn **financieel** betrokken bij veel CO₂-uitstoot. Meer dan de helft ervan houdt er onvoldoende rekening mee in zijn risicobeheer, aldus de toezichthouder.

NRC, 7 December 2021

Stelling:

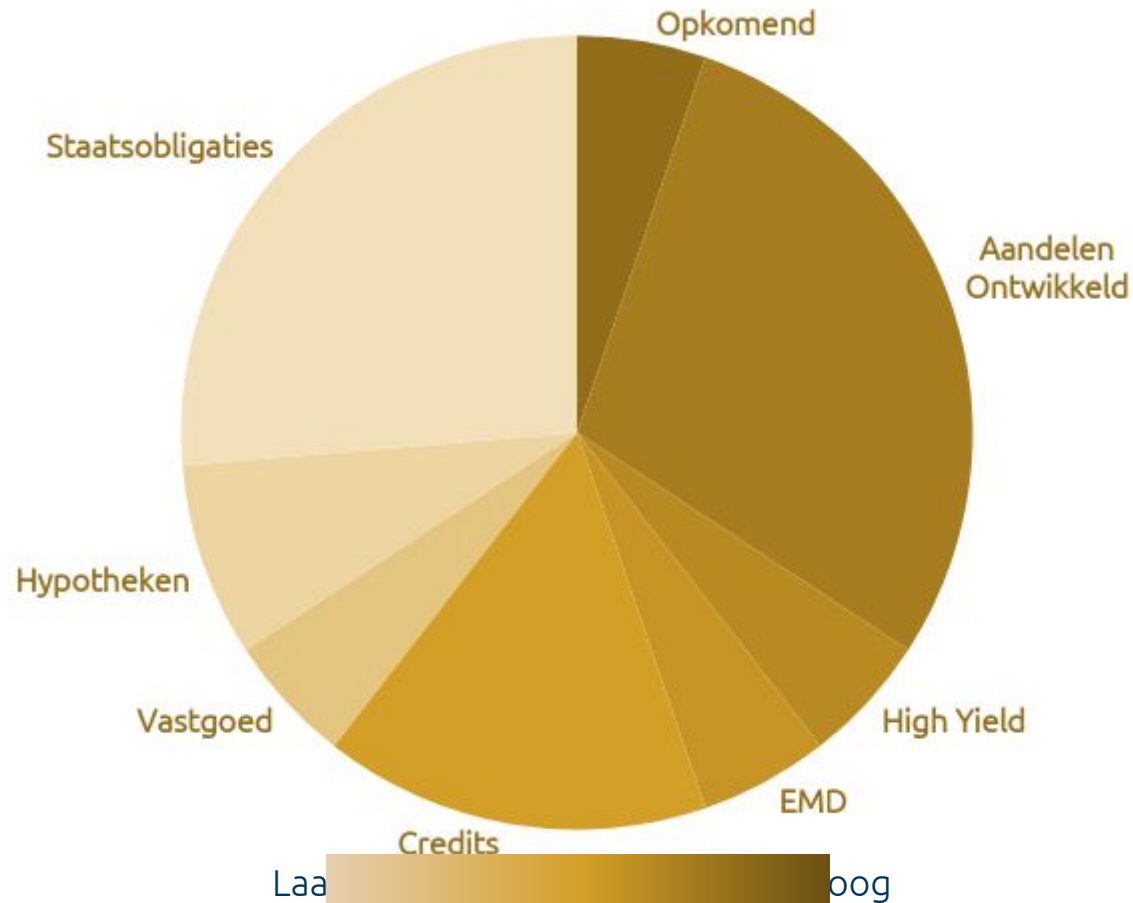
Financiële risico's gerelateerd aan klimaat maken aanpassingen in de beleggingsportefeuille noodzakelijk

Carbon Risk Assessment

Beleggingsportefeuille

① Lokaliseren

② Prioriteren

Afhankelijk van Carbon exposure en allocatie naar categorie, logische volgorde kiezen voor verkenning mogelijkheden voor verbetering CO₂ footprint:

- ① Aandelen
- ② Credits
- ③ High Yield

Uitsluiten fossiele energie

ABP stopt met beleggen in producenten van fossiele brandstoffen

Na klimaatrapporten IPCC en IEA

We trekken ons terug uit beleggingen in producenten van fossiele brandstoffen (olie, gas en kolen). Dit heeft het bestuur van ABP besloten na onlangs verschenen klimaatrapporten. Voor het besluit is veel steun. Veel deelnemers en werkgevers wilden al langer dat we zouden stoppen met beleggen in fossiele brandstoffen.

ABP, 26 oktober 2021

Stelling:

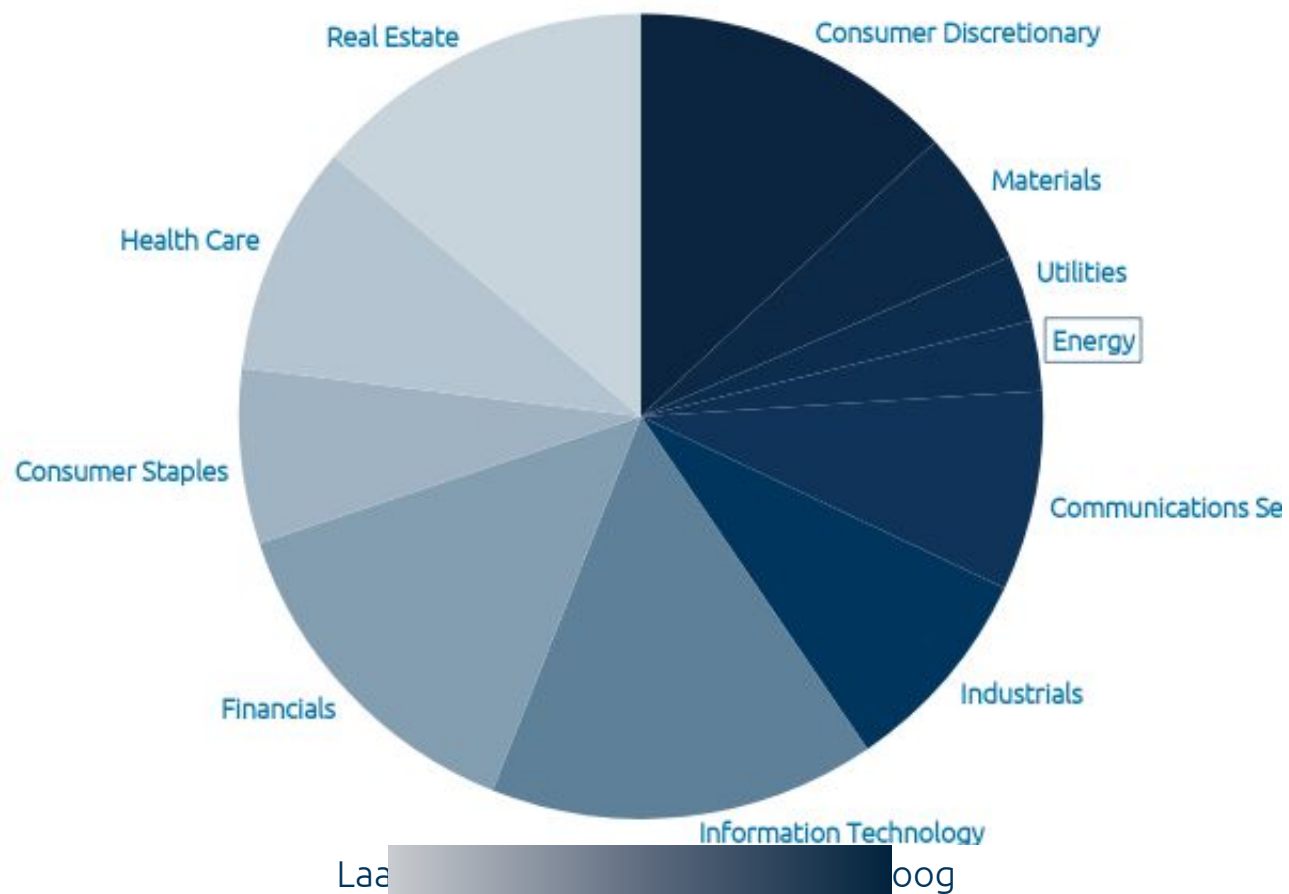
**Het uitsluiten van de fossiele energie sector levert een optimale
bijdrage aan de energietransitie**

Carbon Risk Assessment

Aandelenportefeuille

Carbon Risk per sector

Top 10 energie bedrijven

Implied Temperature Rise

(bron: MSCI ESG Ratings & Climate Search Tool)

ExxonMobil	> 4,0 °C
Chevron	> 4,0 °C
Shell	2,72 °C
TotalEnergies	> 4,0 °C
ConocoPhillips	> 4,0 °C
BP	3,11 °C
Enbridge	> 4,0 °C
EOG Resources	> 4,0 °C
Canadian Natural Resources	> 4,0 °C
Schlumberger	1,76 °C

MSCI World Energy Index (DM)

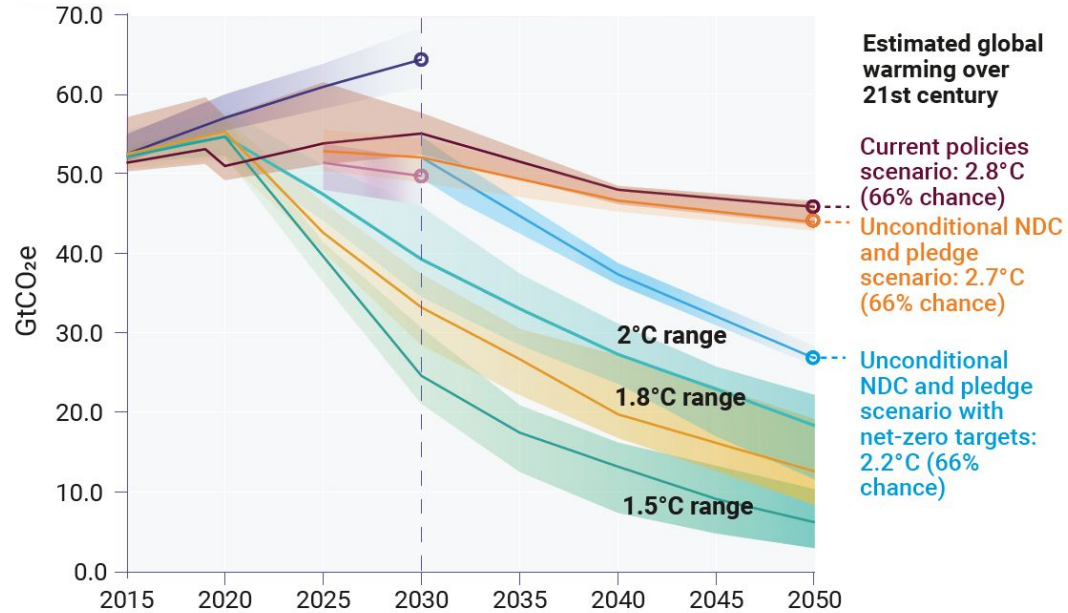

Case Study 1

Benchmark setting: Climate Transition / Paris Aligned

Klimaat benchmarks

Gericht op net-zero CO₂ doelstelling in 2050

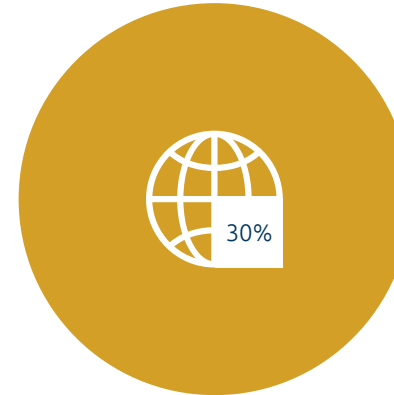

Het klimaatakkoord van Parijs heeft tot doel de mondiale temperatuurstijging te beperken tot ruim onder de 2°C, bij voorkeur tot 1,5°C boven pre-industriële niveaus.

Om dit doel te bereiken, moet de wereldwijd uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 dalen met bijna de helft, en uiterlijk in 2050 tot nul, volgens het IPCC.

Europese Unie introduceerde in 2019 twee typen klimaatbenchmarks

⇒ decarbonisatie (conform minimumnormen EU)

Climate Transition

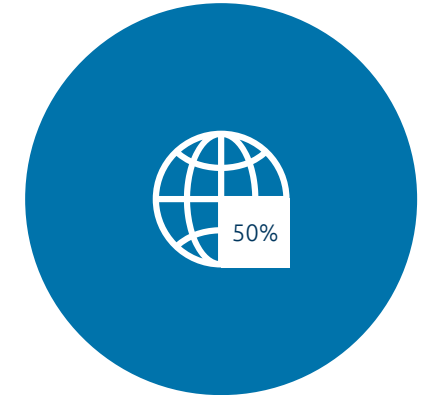
Benchmark

Klimaatscenario: IPCC 1,5°C

Jaarlijkse CO₂ reductie: 7% tot 2050

30% CO₂ reductie op dit moment

Green / Brown ratio ⇧

Paris Aligned Benchmark

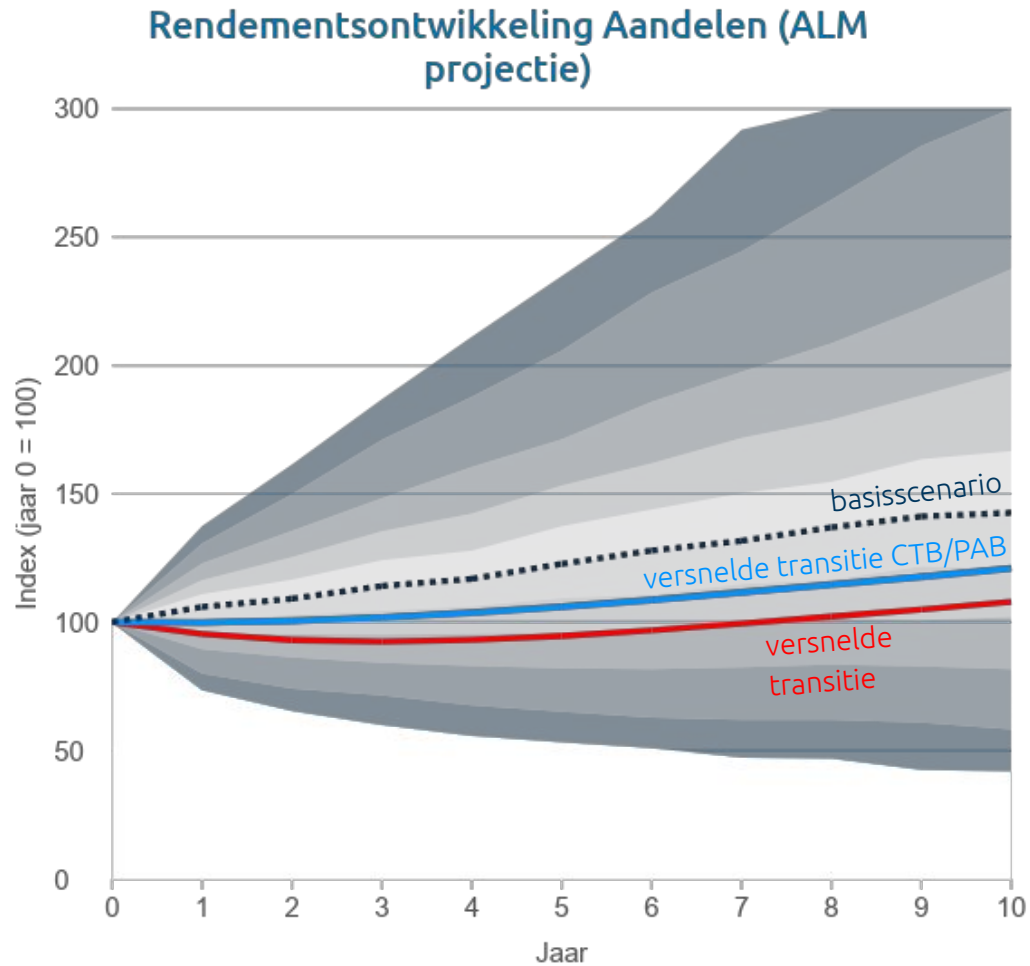
Klimaatscenario: IPCC 1,5°C

Jaarlijkse CO₂ reductie: 7% tot 2050

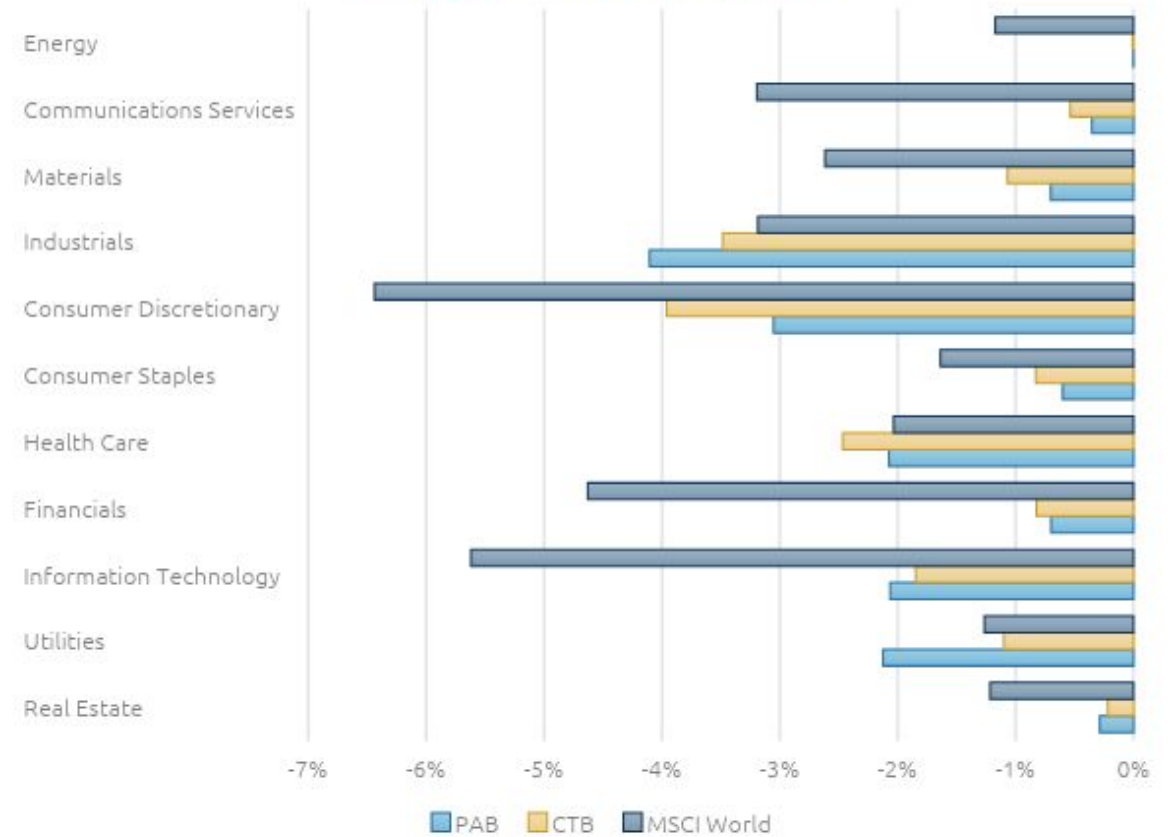
50% CO₂ reductie op dit moment

Green / Brown ratio x4

Impact analyse – versnelde energietransitie

Gewogen impact per sector

ESG

ENVIRONMENTAL SOCIAL GOVERNANCE

Case Study 2

ESG scores

ESG-integratie

Formuleren doelstellingen

Good practice: in het kader van MVB en ESG-integratie formuleren institutionele beleggers doelstellingen door het selecteren van bepaalde Sustainable Development Goals (SDG's)

Voorbeeld selectie van SDG's:

- Gezondheid en welzijn (SDG3)
- Betaalbare en schone energie (SDG 7)
- Eerlijk werk en economische groei (SDG 8)
- Klimaatactie (SDG 13)

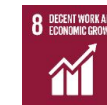
Environmental Stewardship

Social Responsibility

Governance & Ethics

Brede ESG aanpak

Instrumentarium

- ESG leaders / Best-in-class benadering
 - Gericht op het investeren in ondernemingen met de hoogste ESG scores
 - Geen uitsluiting van industrieën/sectoren, maar selecteren van best presterende ondernemingen op het gebied van relevante ESG-criteria binnen hun eigen sector
- Invloed via engagement en stemgedrag
 - Het aangaan van de dialoog met ondernemingen
 - Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen
- Combinatie van engagen / uitsluiten

Passief
beheer

Actief
beheer

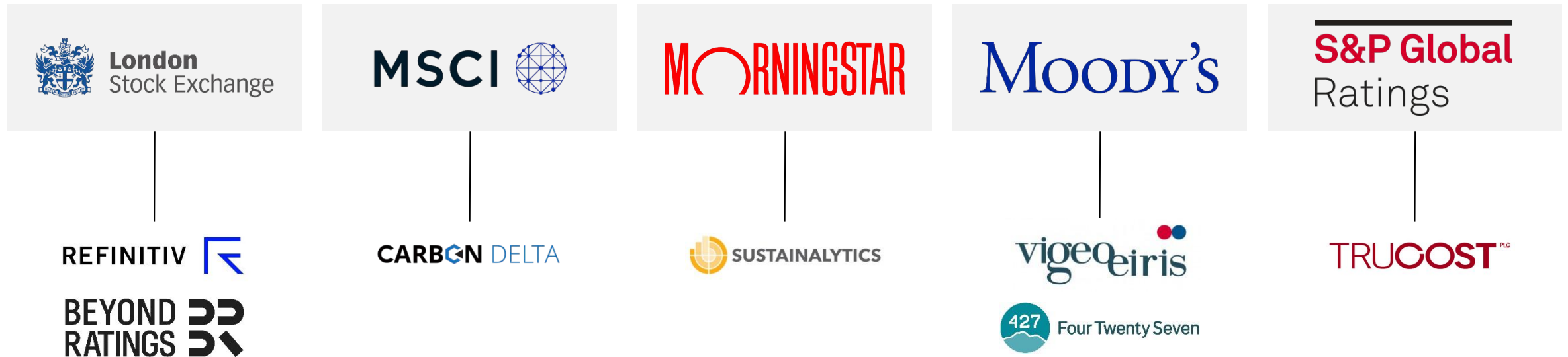

ESG-integratie in beleggingsproces

ESG-datamarkt

Door de veranderende regelgeving en de databehoeftte van beleggers voor het beoordelen van duurzaamheid is de ESG-datamarkt afgelopen jaren sterk in beweging geweest en zal de komende jaren in ontwikkeling blijven.

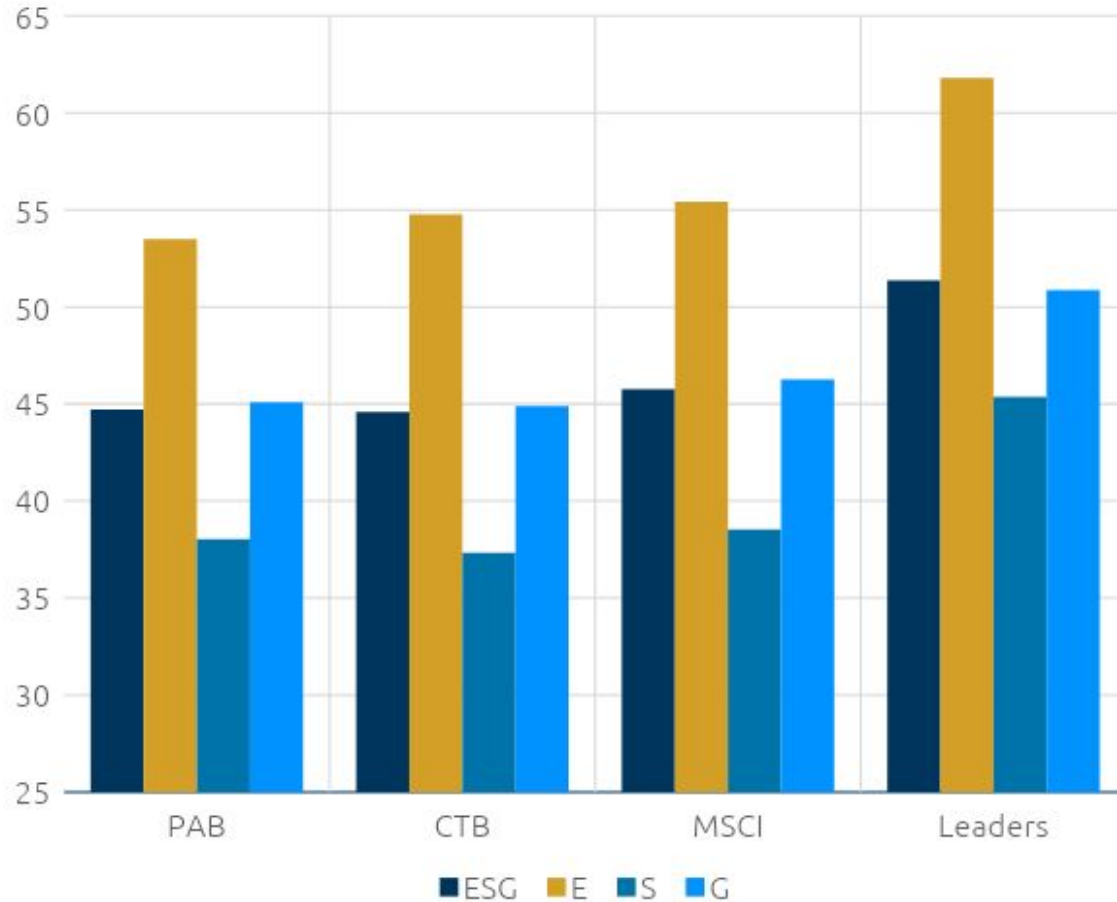
Overzicht van de belangrijke ESG-dataleveranciers op dit moment:

Vergelijking indices – aandelen ontwikkelde markten

ESG scores

S&P ESG scores

MSCI ESG ratings

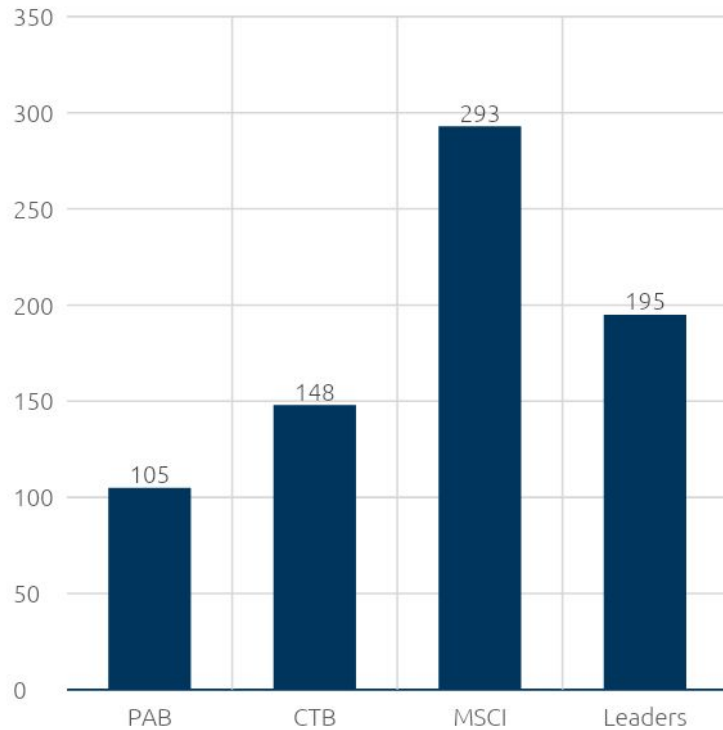

Vergelijking indices – aandelen ontwikkelde markten

Onderliggende data aan E, S en G

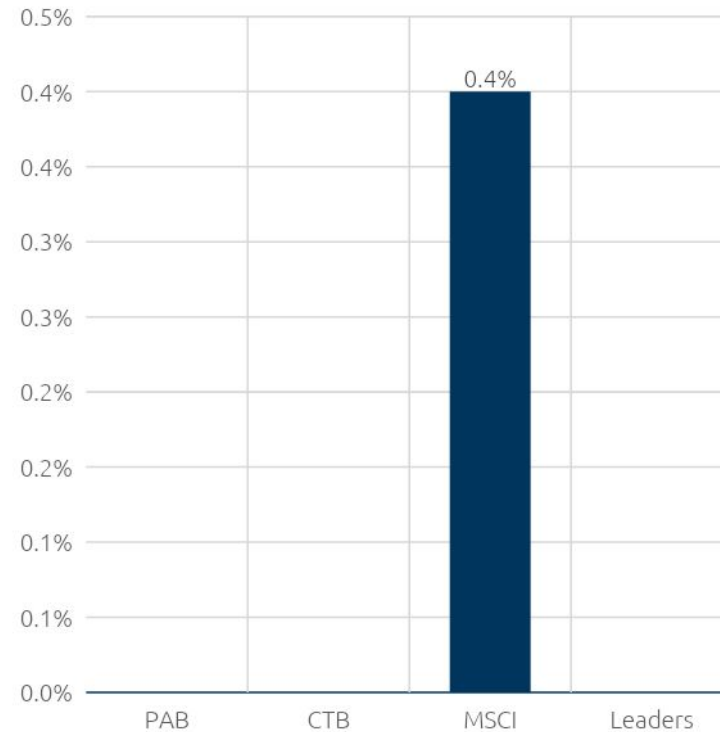
Environment

Koolstof intensiteit

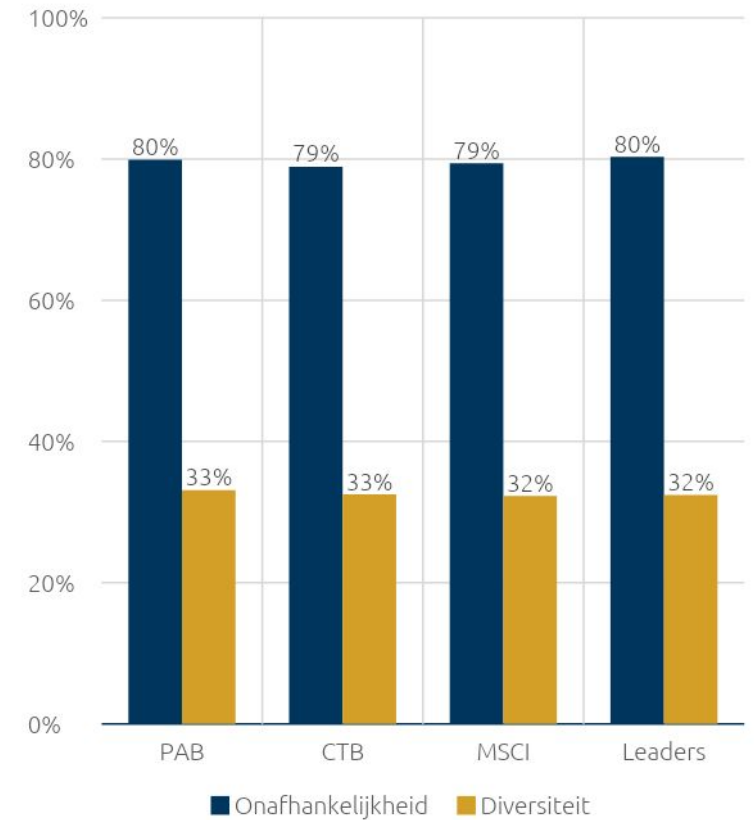
Social

Sociale overschrijdingen

Governance

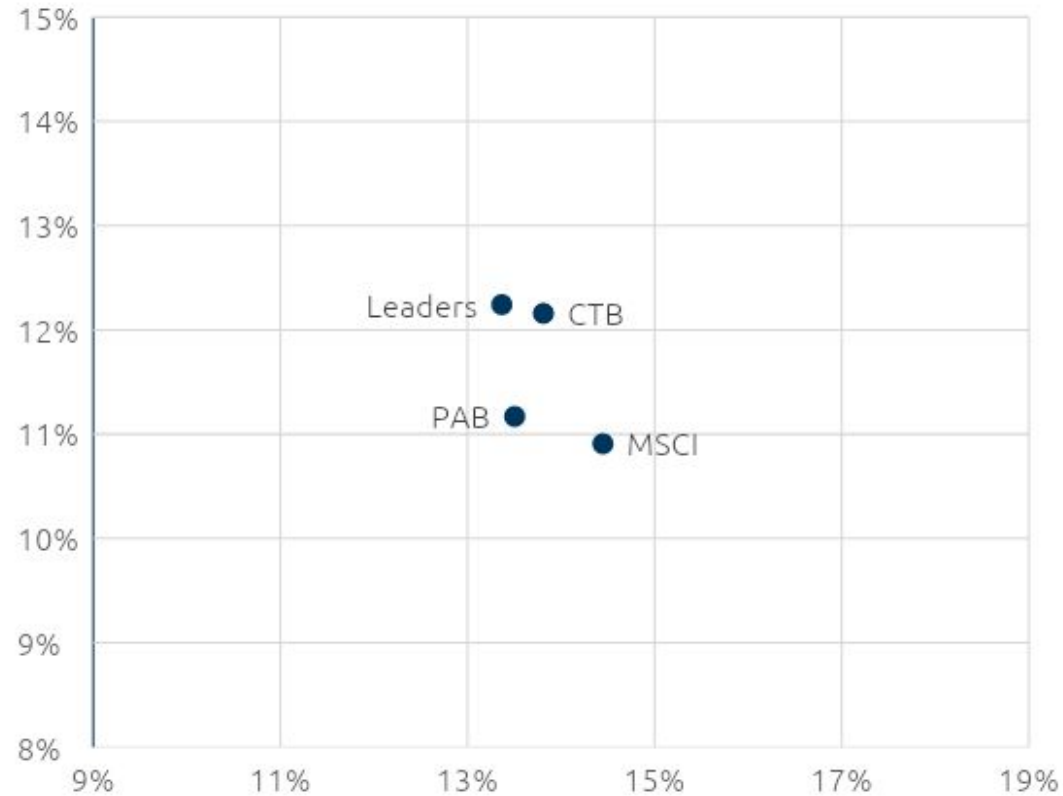
Bestuur

Vergelijking indices – aandelen ontwikkelde markten

Historische performance

Vergelijkbaar rendement / risico

Sterke correlatie

Case Study 3

Formuleren van CO₂ reductie doelstelling

Hoe komen tot een CO₂ reductiedoelstelling?

Lessons learned

Worsteling met ESG integratie

Lastig om concrete doelstellingen te formuleren vanuit het onvoldoende doorzien van de consequenties hiervan en/of onmogelijkheden bij de implementatie. Bijvoorbeeld:

- Goed kunnen implementeren van een CO₂ reductiedoelstelling is **conflicterend met andere uitgangspunten** binnen de investment case voor een betreffende categorie.
- Uitwerking van één doelstelling leidt tot **verslechtering van ESG scores** (op andere thema's).
- Per categorie kunnen de mogelijkheden en/of uitwerking van beleid sterk verschillen

Top-down / bottom up

1. **Bottom-up:** in hoeverre heeft implementeren van mogelijke ESG invulling impact op gewenste portefeuille karakteristieken en totaal beeld van ESG scores?
2. **Top down:** Met verkregen inzichten concrete doelstellingen formuleren die realistisch en realiseerbaar zijn per beleggingscategorie.

Financieel vs. maatschappelijk rendement

Prioritering

-
- ❑ Beleggingsbeslissingen zijn **primair gericht de afweging tussen rendement en risico**. ESG-factoren worden hierbij in ogenschouw genomen, zolang deze niet ten koste gaan van rendement.
 - ❑ Bij beleggingsbeslissingen wordt nadrukkelijk verder gekeken dan alleen de impact op het rendement/risico profiel. Wij **investeren in bedrijven met een aantoonbaar beleid wat gericht is op het verbeteren van ESG** (ook als deze nu nog een slechte ESG score hebben).
 - ❑ Wij investeren **uitsluitend in bedrijven die een goede ESG score hebben**, vanuit de overtuiging dat financieel en maatschappelijk rendement hoog gecorreleerd zijn. Investeren in bedrijven met een slechte ESG score gaat gepaard met risico's, zowel in financiële zin als ook qua reputatie.

Ambitieniveau

Welk ambitieniveau past het beste binnen de beleggingsorganisatie?

Rekening houdend met: beleggingsbeginselen, keuze voor passief / actief beheer, kosten, omvang van beleggingsportefeuille, concentratierisico's.

Minimaal

Voldoen aan minimumeisen; in lijn met UN-PRI, UN-GC.
Beleggingskeuzes worden puur gedreven door rendement/risico afwegingen.

Doorsnee

Standaard beschikbare (passieve) fondso oplossingen met aantoonbare stappen op ESG-vlak in brede zin (bijv. ESG leaders), of op specifieke thema's (Climate Transition / Paris Aligned)

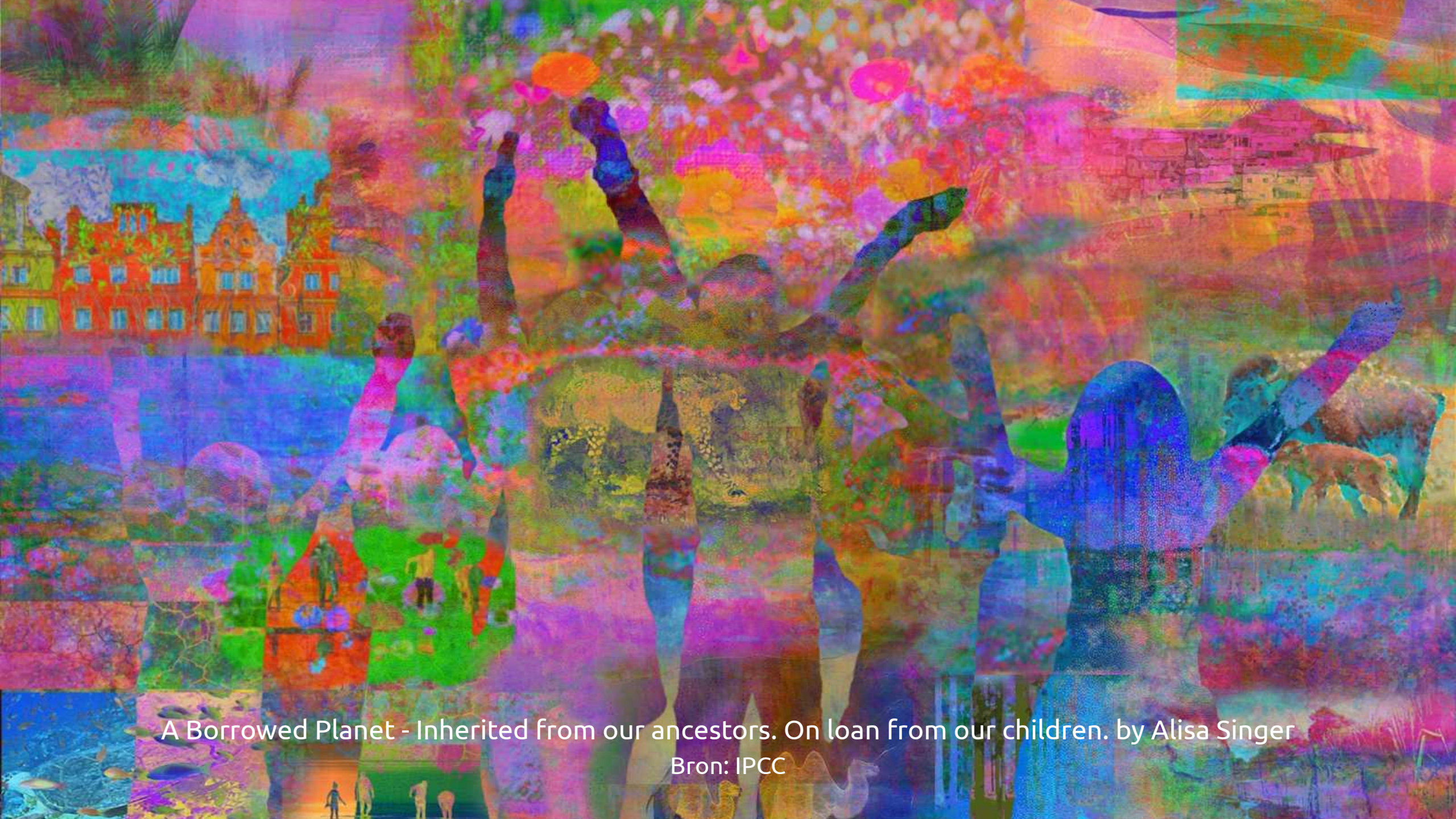
Hog

Discretionaire mandaten (evt. met customized benchmark).
Beleggingsuniversum bepaald door bedrijven die óf vooroplopen binnen sector (best in class) óf robuust beleid hebben in die richting,
Actieve dialoog met bedrijven of engagement via stemgedrag (via vermogensbeheerder of platform)

Maximaal

Discretionaire mandaten met daarin volledige keuzevrijheid t.a.v. ESG en SDG / 'do good' invulling
Beleggingskeuzes in eerste plaats gedreven door ESG criteria
Normatieve uitsluitingen bedrijven die (na engagement) niet voornemens zijn beleid of bedrijfsvoering aan te passen

A Borrowed Planet - Inherited from our ancestors. On loan from our children. by Alisa Singer

Bron: IPCC